

Žiadosti nemanželskej matky o povolenie zaisťovacej exekúcie pre výživné pre nemanželské dieťa na dobu jedného roku a pre náklady porodu a šiestinedelia, dovedna pre 3.300 Kč, súd prvej stolice vyhovel. Rekurz ný súd rekursu čiastočne vyhovel a zaisťovaciu exekúciu obmedzil na 1.800 Kč. Dôvody: Podľa § 5 zák. č. 4/1931 Sb. z. a n. môže ten, kto sa domáha, aby súd stanovil nárok na výživu, výchovu atď. navrhnuť dočasné opatrenie podľa § 223 a nasl. ex. zák. k zaisteniu dávok, splatných v jednom roku. Zo zákona samého tedy vyplýva, že možno žiadať zaistenie len na dobu jedného roku a nie na dobu dlhšiu. Nakoľko vymáhajúca strana sama uvádza, že žalovala o výživné mesačných 150 Kč, bolo treba zaisťovaciu exekúciu obmedziť na sumu pripadajúcu na jeden rok, tedy 1.800 Kč.

Najvyšší súd rekurs zamietol. Dôvody:

Neprávom domáha sa vymáhajúca strana povolenia zaisťovacej exekúcie pre dávky výživného pre dieťa nad mieru určenú v § 5 zák. č. 4/1931 Sb. z. a n., lebo ustanovenie tohoto § pri určení »dávok splatných v jednom roku« nerozlišuje, či ide o dávky splatné pred alebo po podaní žaloby. Na dávky predošlé nebolo by treba hľadať len vtedy, keby k ich v dobytí bola už povolená exekúcia (§ 6 cit. zák.).

Čís. 14184.

I. Prevádzovateľ koncesovanej autobusovej periodickej dopravy osôb je povinný náhradou škody, ktorá vznikla iným dopravcom-koncesionárom tým, že svojmocne zmenil svoj úradne schválený jazdný poriadok.

II. K určeniu jestvovania právneho základu sporného nároku na náhradu škody medzitýmnym rozsudkom treba zistiť nielen protiprávny čin žalovaného ako dôvod nároku ale aj, že z neho vznikla škoda.

(Rozh. z 19. II. 1935, Rv III 211/33.)

Súd prvej stolice medzitýmnym rozsudkom vyslovil, že právny základ žaloby je daný a žalovaný je povinný žalobníkovi náhradou škody, spôsobenej mu jazdami autobusom, prevádzanými žalovaným v dobe od 1. marca 1930 do 24. marca 1930, od 1. júla 1930 do 15. augusta 1930 a od 10. februára 1931 do 31. marca 1931 pri odjazde autobusu z B. o 15 hod. Odvolací súd tento rozsudok potvrdil.

Najvyšší súd dovoláciu žiadosť zamietol z týchto dôvodov:

Nie je sporné toto: Žalobník je majiteľom koncesovanej periodickej dopravy osôb autobusom z Ť. do V. Jeho autobus podľa schváleného jazdného poriadku odchádza z Ť. o 15 hod. po príjazde vlaku z B., takže cestujúci z B. do V., ktorí prišli vlakom z B., môžu v ceste pokračovať autobusom žalobníka.

Žalovaný prevádza koncesovanú periodickú autobusovú dopravu z B. do J. Na jeho tratí leží i V. Podľa schváleného jazdného poriadku boli odjazdy jeho autobusu z B. stanovené na 12 hod., 16.30 a 18.50 h. Žalovaný však svojmocne začal jazdiť z B. o 15 hod. a pokračoval v jazdení tým prez sťažnosti žalovaného. V marci 1931 bola táto jazda žalovaného

úradne zastavená. Žiadosti žalovaného o zmenu jazdného poriadku vyhovené nebolo.

Žalobník tvrdí, že uvedenou svojvoľnou zmenou jazdného poriadku ho žalovaný poškodil, lebo cestujúci z B. do V., ktorí, dokiaľ žalovaný dodržiaval jazdný poriadok, cestovali do U. vlakom a odtiaľ autobusom žalobníka, používali potom výhodnejšieho spojenia a cestovali z B. o 15 hod. priamo autobusom žalovaného až do V. Týmto úbytkom cestujúcich, ktorý zaviniť žalovaný nedovolenou zmenou jazdného poriadku, vznikla vraj žalobníkovi v žalobe uvedená škoda.

Odvolací súd, rozhodujúc o právnom základe žaloby vyriekol medzitýmnym rozsudkom, že žalovaný je povinný nahradiť škodu, spôsobenú žalobníkovi jazdami autobusom, odchádzajúcim z B. o 15. hod., v dobách uvedených v rozsudkovom výroku I. súdu.

Rozsudok ten napadol žalovaný dovolaním, vytýkajúc dovolaciemu súdu, že porušil právo materiálne i formálne, a tiež chybné zistil skutkový stav.

Dovolací súd dovolacie sťažnosti neuznal za opodstatnené. Podľa súkromného práva ten, kto spôsobil druhému škodu protiprávnym činom alebo opomenutím, povinný je škodu tú nahradiť. Vecou domáhajúceho sa náhrady škody je, aby dokázal protiprávny čin alebo opomenutie žalovaného, že škoda mu povstala, a že medzi činom alebo opomenutím žalovaného a povstalou škodou je kauzálna súvislosť.

Keď tvrdí žalovaný, že zásahom svojím nevybočil z medzí svojho oprávnenia, alebo že škoda vznikla z iných príčin, je na ňom, aby to dokázal.

Živnostensky prevádzovaná periodická doprava osôb motorovými vozidlami bola už podľa § 22 bod 3. zák. zo dňa 10. októbra 1924 č. 259 Sb. z. a n. živnosťou koncesovanou. Bez udelenia príslušnej koncesie nie je nikto oprávnený živnosť túto prevádzovať. Udelením koncesie na periodické prevádzovanie autobusovej dopravy osôb stáva sa koncesionár oprávnený, aby živnostensky hromadne dopravoval osoby na určitej linke, pri čom musí dodržiavať jazdný poriadok, koncesným úradom schválený a tvoriaci súčasť koncesnej listiny. Svojvoľná zmena schváleného jazdného poriadku koncesionárom je deliktom stíhaným administratívnym úradom. Keď koncesionár, hoci na inej trati, ktorá však prebieha niektorou zo staníc iného koncesionára, svojvoľne zmení svoj jazdný poriadok a tým celkom alebo zčasti preberie dopravu osôb, ktoré by ináč nútené boli použiť autobusu tohoto koncesionára, poškodzuje ho svojím protiprávnym činom.

Také konanie je dostatočným základom pre vznik súkromoprávneho nároku na náhradu škody.

Keď súd v spore o náhradu škody sa rozhodne vopred rozhodnúť medzitýmnym rozsudkom, či je daný právny základ žaloby, je nielen jeho právom, ale priamo jeho povinnosťou, zistiť, či z údajného protiprávneho konania žalovaného žalobníkovi škoda vôbec vznikla. Tam, kde niet škody vôbec, nemôže byť ani vyslovená povinnosť škodu nahradiť. Preto nepochybil odvolací súd, keď zistil skutkový stav aj v tomto smere. Formálne správne zistil v tomto smere odvolací súd, že počas trvania neopráv-

nených jazd žalovaného sa konstatne zmenšil počet cestujúcich z Ú. do V. autobusom žalobníka a rovnako zväčšil počet cestujúcich, ktorý vychádzal o 15 hodine, z čoho logicky uzatváral, že príčinou zisteného úbytku cestujúcich žalobníkových bola svojvoľná zmena jazdného poriadku žalovaného.

Na žalovanom bolo, aby dokázal, že tento úbytok cestujúcich bol celkom alebo zčasti zavinený inými okolnosťami, na jeho vôli nezávislými a z jeho konania nevyplyvajúcimi. O dôkaz ten sa žalovaný ani nepokúsil.

Z uvedeného vyplýva, že po práve rozhodol odvolací súd, že žalovaný protiprávne zasiahol do právnej sféry žalobníkovej, a že z tohoto jeho konania vznikla žalobníkovi škoda.

Okolnosť, že žalobník mal možnosť — ktorú ostatne aj využil — domáhať sa u administratívnej vrchnosti nápravy, nezbavuje žalobníka práva uplatňovať nárok na náhradu škody už utrpenej súkromnoprávnym poriadkom.

Nemá významu ani to, že konanie žalovaného môže sa prípadne javiť nekalou súťažou podľa § 1 zák. ž 15. júla 1927, č. 111 Sb. z. a n. Na tomto základe žaloba podaná nebola, a nemal preto odvolací súd príčiny použiť v súdenom prípade predpisov zákona o nekalej súťaži.

Čís. 14185.

Ustanovením § 2 zák. č. 330/1921 Sb. z. a n. došla zákonného uznania inštitúcia dôvernických výborov v obore štátnej správy železničnej, ktoré boli ustanovené pred týmto zákonom výnosom ministerstva železníc č. 1060/1920 Pres. Uvedeným zákonom nadobudol cit. výnos povahu predpisu všeobecne záväzného v služebných pomeroch železničných zamestnancov.

Výpoveď, daná železničnému zamestnancovi bez zachovania postupu, predpísaného v § 3 č. 5 a § 17 cit. výnosu, je bezúčinná.

(Rozh. z 20. II. 1935, Rv III 319/34.)

Žalobník, pomocný zamestnanec štátnych dráh, domáhal sa žalobou vyslovenia bezúčinnosti danej mu výpovedi, medzi iným na tom základe, že nebol pri výpovedi zachovaný postup, predpísaný výnosom ministerstva železníc 1060/1920 Pres. o spoluúčasti dôvernického výboru.

Všetky tri stolice žalobe vyhověly, Najvyšší súd z týchto dôvodov:

Zákonem z 12. srpna 1921 č. 330 Sb. z. a n. (§2.) bylo nařízeno, že důvernické sbory v železničních podnicích, jak byly dosavad zřízeny, zůstávají v činnosti, a kde nebyly ještě zřízeny, zřídí se podle zásad platných u státních drah.

Tímto ustanovením došlo zákonného uznání instituce dosavadních důvernických výborů všeho železničního zaměstnanectva, zejména i důvernických výborů v oboru státní správy železniční, které byly ustaveny